

Strålbehandling hos patient med pacemaker eller ICD (intern defibrillator)

Gäller för: Region Kronoberg

Patientkategori

Patient med pacemaker eller ICD som skall genomgå strålbehandling

Bakgrund

Vid strålbehandling finns risk för permanent/tillfällig skada av dosan eller risk för störning av pacemaker/ICD-funktionen. Både själva strålningen och de elektromagnetiska fält som finns runt apparaten har betydelse.

- Permanent skada är mycket sällsynt.
- Tillfällig överavkänning är ovanligt men kan innebära inadekvat ICD-chock.
- Missad avkänning, utebliven pacemakerstimulering, förändring av stimuleringsfrekvens och tröskelvärde är ovanligt.
- Reset av pacemaker eller ICD-dosan är ovanligt. Detta innebär att dosan ställer om sig till nödlägesinställningar, vilket kan ha klinisk betydelse om patienten går med dessa inställningar längre tid.
- Tillfälligt ökad sensor driven frekvens är kan förekomma, men har ingen klinisk betydelse.

Remiss från strålbehandlingsläkare till hjärtmottagning

- Alla patienter med pacemaker och ICD

Remiss innehåller information om:

- Ungefärlig planerad starttid och antal gånger

För utomlänspatienter ska journalkopior från hemlandsting rekvireras av strålbehandlingsenheten och finnas scannat i patientjournalen innan remissen bedöms av kardiolog. Nödvändigt med uppgift om:

- Pacemaker/ICD-indikation
- Aktuellt pacemaker/ICD-system(dosmodell, antal elektroder osv)
- Om egenutlöst hjärtrytm finns (journalanteckning från senaste pacemakerkontroll)

Remissbedömande kardiolog tar ställning till:

- Behov av **särskild kontroll** enligt nedan.

Kopia av remissvar skickas alltid även till ansvarig kardiolog i hemlandsting om utomlänspatient. Strålbehandling kan inte startas förrän remissvar inkommit. Pacemakermottagningen kontaktas för samplanering (tel. 7188)

Strålbehandlingsläkare tar vid planering och strålbehandlingsstart ansvar för:

- Om dosan behöver flyttas pga risk för skada på dosan pga ackumulerad stråldos (Max 2 Gy för pacemaker, 0,5 Gy för ICD). Kardiologkonsult kontaktas då vid behov.
- Att diod sätts över pacemaker/ICD vid strålbehandlingen

Alla patienter

- Pacemakerkontroll efter avslutad strålbehandling. För utomlänspatienter sker detta i hemlandstinget. Strålbehandlingsenheten meddelar respektive pacemakermottagning nära strålbehandlingen är avslutad.

Särskild kontroll i samband med strålbehandling

1. Patienter som **inte har egenrytm** alternativt dålig egenrytm och mycket hög andel kammarpacing

Särskild kontroll: Pacemakersjuksköterska övervakar hjärtrytmen via programmerare under första behandlingen och kontrollerar dosan efteråt. Kontroller under följande strålbehandlingar behöver bara göras om det finns tecken till interferens.

2. Patienter med ICD

Särskild kontroll: Takyterapi inaktiveras med magnet av pacemakersjuksköterska vid varje strålbehandling. Patienten rytmövervakas av via programmerare av pacemakersjuksköterska under strålbehandling. Vid mycket snabb hjärtrytm (>170/min) och påverkad patient avbryts strålbehandlingen. Ordinarie larmrutiner gäller. ICD-kontroll efter första behandling. Om interferens eller förändring av pacemaker/ICD-funktionen noterats under/efter strålbehandlingen ska ansvarig pacemakerläkare informeras och respektive leverantörs support konsulteras.

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela faktaägare